

Kihívás elfogadva: egy intelligensebb és zöldebb Európáért

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos beszámolt a *Panorama* magazinnak arról, hogy az új, rugalmasabb kohéziós politika kidolgozására irányuló javasolt változások milyen módon biztosítják a gyorsabb és jobb eredményeket, illetve a fokozottabb felelősségvállalást.

Mondana nekünk néhány szót az új kohéziós politikáról? Milyen változásokra számíthatunk?

Először is a politika korszerűsítésén dolgozunk. A világ változásaival párhuzamosan a politikának is változnia kell. Napjainkban valamennyi régiót érint a digitális gazda-

ság, a növekvő globális verseny és a gazdasági átalakulás kihívása. Ehhez igazítottuk új politikai célkitűzésünket „Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás”, amelynek keretében az innováció, a kutatás és a kkv-k támogatása egyesül. Mindent, amire csak régióink növekedéséhez és túléléséhez szükség van a digitális korban!

Nem felejtethetjük el azt sem, hogy a gazdasági átalakulás mellett a régióknak fel kell készülniük az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és a körforgásos gazdaságra történő átállásra is. E két környezetvédelmi célkitűzést összevontuk a „Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású Európa” szakpolitikai célkitűzésben.

Az ERFA túlnyomó részét e két célkitűzésre fordítjuk. 65% (a legkevésbé fejlett régiókban) és 85% (a legfejlettebb régiókban) közötti finanszírozási arány célozza Európa intelligensebbé és zöldebbé tételét.

A reform legfőbb jellemzője valójában a politikai fókusz. Az infrastruktúrára, a szociális és helyi fejlesztésre irányuló másik három célkitűzéssel együtt összesen öt szakpolitikai célkitűzést hoztunk létre, amelyek noha tömörebbek, mégis rugalmasabbak a korábbi 11-nél.

Mi a véleménye a városi területekről?

A városi területek javaslatainkban kiemelkedőbb szerepet kapnak. A városi és helyi fejlesztés első ízben jelenik meg egyedi szakpolitikai célkitűzésként. A rendelkezésre álló összeg 6%-át a városi területek helyi fejlesztési partnerségek által megvalósított beruházásaira különítettük el. A beruházásokra az 5. szakpolitikai célkitűzés vagy adott esetben bármely másik célkitűzés keretében is sor kerülhet. A tervezett fellépések hatékonyságának fokozása céljából a programozás egyik előfeltétele a stratégiai alap. Ez az új horizontális szakpolitikai célkitűzés a 2014–

„A reform legfőbb jellemzője a politikai fókusz. Az infrastruktúrára, a szociális és helyi fejlesztésre irányuló másik három célkitűzéssel együtt összesen öt szakpolitikai célkitűzést hoztunk létre.”

2020 közötti programozási időszak során tapasztalt technikai problémák kiküszöbölésében is segíthet (mutatók, előfeltételek, többszörösen alkalmazandó tematikus célkitűzések stb.)

Az európai városfejlesztési kezdeményezés új koherens városi megközelítést alakít ki, mivel – az Innovatív városfejlesztési tevékenységekre vonatkozó hatályos rendelkezésekhez hasonlóan – valamennyi városi eszköz a Bizottság közvetett irányítása alatt álló egyetlen program keretében egyesül. A program a következő területeket öleli fel: kapacitásépítés, innovatív fellépések, tudás, politikaalakítás és kommunikáció.

Mi történik az Interreggel?

A másik fő változás javaslatunkban épp az Interreggel kapcsolatos. Az Interreg jelentős átalakításon megy keresztül: a határokon átnyúló programok fokozottan stratégiai jellegűek lesznek, továbbá egy új interregionális innovációs eszköz és egy új határokon átnyúló jogi eszköz is rendelkezésre áll majd.

Ezen túlmenően pedig az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz és az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz erőforrásaik felhasználásával lehetővé válik az Interreg programhatóságok számára az EU-n kívüli országokkal való határokon átnyúló együttműködés. Végül pedig valós ösztönző kidolgozására került sor azon programok érvényesítése céljából, amelyek valamely egyedi célkitűzés keretében vállalt intézkedések révén történő együttműködés támogatását célozzák.

Az érdekelt felek mindenkori leggyakoribb kérése az egyszerűsítés. Mit tettek a szakpolitika adminisztratív terheinek csökkentése érdekében?

Az új jogszabálysomag a folyamatosság és a reform iránti igény közötti, finomra

hangolt egyensúlyt célozza. Megőriztünk mindent, ami jól működött, de egyszerűbbé és működőképesebbé tettük őket. A szabálykönyv szövegének hossza majdnem a felére csökkent.

Az egyszerűbb programozás és területi eszközök, a kevesebb előfeltétel és értékelési kritérium, a kijelölési eljárás megszüntetése, az egységes auditálási elv, a nagyprojektekre vonatkozó egyedi eljárás felszámolása mind hozzájárul a programok gyorsabb elindításához és az eredmények korábbi megszületéséhez. Azt is szeretnénk mutatni, hogy bízunk partnereinkben, de ettől függetlenül megőrizzük az adófizetők pénzének védelmére irányuló biztosítékokat. Az adminisztratív terhek, nem pedig a felelősség csökkentéséről van szó. A hatóságok tapasztalataira alapozunk, bizalmat szavazunk, és nem a legrosszabb forgatókönyvek szabályozására készülünk fel. Az eredmények és a felelősségvállalás fokozásáról van itt szó.

A javaslat a kedvezményezettek és a hatóságok aggályaira ad válaszokat: az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alkalmazásának kiterjesztése, a költségfüggetlen finanszírozás, a bevettelt termelő projektek komplexitásának felszámolása, a pénzügyi eszközök egyszerűsített szabályozása és a támogatásokkal történő lehetőség szerinti összehangolása, valamint a hosszadalmas jelentéstétel megszüntetése. Az új kohéziós politika már nem a számlák és eljárások gyűjtögetéséről szól, hanem a jobb és gyorsabb eredmények eléréséről.

A 2025-ös, valamennyi programra vonatkozó félidős felülvizsgálatra irányuló javaslattal a rugalmasság és az eredményorientáltság tekintetében még egy lépéssel előrébb jutunk. A félidős felülvizsgálat lehetővé teszi a felosztások eredményalapú, az európai szemeszter során azonosított kihívások és a társadalmi-gazdasági helyzet figyelembevétele melletti programozását 2026-ra és 2027-re. A stabil beruházási keretrendszer lehe-

tővé tétele mellett ez a felülvizsgálat biztosíthatja számunkra a következő tíz év során szükséges rugalmasságot.

Ejtsünk pár szót a forrásokról! Beszámolna nekünk arról, miért került sor a felosztási módszerek módosítására és az új kritérium bevezetésére?

A kohéziós politika forrásainak felosztására szolgáló módszert az alapok kiegyensúlyozott és méltányos elosztásának biztosítása céljából módosították. Az egy főre jutó relatív bruttó hazai termék továbbra is meghatározó kritérium marad az alapok felosztása tekintetében, a munkanélküliséghez, az éghajlatváltozáshoz és a bevándorláshoz hasonló egyéb tényezők figyelembevétele mellett. A felosztási módszer alulról felfelé működik, nem pedig fordítva – alapját fejlettségi szinteken, szükségleteken és kihívásokon alapuló objektív mutatók képezik, régióként kiszámított, majd nemzeti allokációként összegzett összegekkel.

Az elmúlt hét évben a legtöbb közép- és kelet-európai tagállamban jelentős fejlődés volt tapasztalható, ami a számítások eredményein is meglátszik. Minél gazdagabbá válik egy adott régió, annál kevesebb finanszírozásra lesz jogosult a kohéziós politika keretében. A rendszernek így kell működnie, és így is fog. A gazdagodás természetes velejárója a kohéziós politika általi támogatás fokozatos csökkenése – ami valójában egy jó dolog! ■